ส่วนที่สอง ครอบครัว

# ผลของการจดทะเบียนรับรองบุตร: อำนาจปกครอง ผลย้อนหลัง และการถอน

บิดาที่จดทะเบียนรับรองบุตรแล้วเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองร่วมกับมารดา เว้นแต่มีการแจ้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1549 การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายมีผลนับแต่วันที่เด็กเกิดตามมาตรา 1557 และเมื่อจดทะเบียนแล้วจะถอนมิได้ตามมาตรา 1559

ปรับปรุงล่าสุด 22 พฤศจิกายน 2569 · ผู้รับผิดชอบเนื้อหา เอกสยาม ชัยศร ที่ปรึกษากฎหมาย

> เนื้อหานี้เป็นข้อมูลกฎหมายทั่วไป ไม่ใช่ความเห็นทางกฎหมายเฉพาะกรณี การพิจารณาแต่ละเรื่องต้องอาศัยข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของเรื่องนั้น ฉบับออนไลน์ที่ปรับปรุงล่าสุดอยู่ที่ https://eksiamfamilylaw.com/family/child-legitimation/effects/

## สาระสำคัญ

- เมื่อบิดาจดทะเบียนรับรองบุตรแล้ว บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะอยู่ใต้อำนาจปกครองของบิดามารดาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1566 บิดาจึงเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองร่วมกับมารดา เว้นแต่มีการแจ้งตามมาตรา 1549
- เด็กหรือมารดาเด็กแจ้งนายทะเบียนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันแจ้งการขอจดทะเบียนถึงตนได้ว่าผู้ขอจดทะเบียนไม่สมควรเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด และต้องร้องขอต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันแจ้ง มิฉะนั้นข้อจำกัดสิ้นผล
- การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายมีผลนับแต่วันที่เด็กเกิดตามมาตรา 1557 แต่อ้างเป็นเหตุเสื่อมสิทธิของบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตในช่วงก่อนจดทะเบียนไม่ได้
- เมื่อจดทะเบียนแล้วจะถอนมิได้ตามมาตรา 1559 เว้นแต่ผู้มีส่วนได้เสียฟ้องขอให้ศาลถอนการจดทะเบียนเพราะเหตุว่าผู้ขอให้จดทะเบียนนั้นมิใช่บิดาตามมาตรา 1554 ภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้การจดทะเบียนและห้ามฟ้องเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันจดทะเบียน
- บุตรมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของบิดาตามมาตรา 1561 และบิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ตามมาตรา 1564
- ผู้ปกครองที่ศาลตั้งไว้ก่อนการจดทะเบียนไม่พ้นหน้าที่โดยอัตโนมัติ บิดาต้องร้องขอต่อศาลตามมาตรา 1552



บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

## อำนาจปกครองร่วมของบิดาและสิทธิแจ้งตามมาตรา 1549

การจดทะเบียนรับรองบุตรทำให้บิดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองร่วมกับมารดาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1566 แต่มาตรา 1549 ให้เด็กหรือมารดาเด็กแจ้งนายทะเบียนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันแจ้งการขอจดทะเบียนถึงตนได้ว่าผู้ขอไม่สมควรเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด ซึ่งทำให้บิดายังใช้อำนาจปกครองส่วนนั้นไม่ได้

เรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของการจดทะเบียนรับรองบุตร เงื่อนไขความยินยอมและเอกสารที่สำนักทะเบียนอยู่ในหน้าการจดทะเบียนรับรองบุตรที่สำนักทะเบียน กรณีมารดาไม่ยินยอมอยู่ในหน้ารับรองบุตรเมื่อมารดาไม่ยินยอม และสิทธิรับมรดกของบุตรอยู่ในหน้าบุตรนอกสมรสที่บิดารับรองแล้วกับสิทธิรับมรดกของบิดา

มาตรา 1566 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่าบุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องอยู่ใต้อำนาจปกครองของบิดามารดา[1] ก่อนการจดทะเบียน เด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของมารดาฝ่ายเดียวตามมาตรา 1546[2] ผู้ใช้อำนาจปกครองจึงมีมารดาเพียงคนเดียว เมื่อจดทะเบียนแล้ว บิดาเข้ามาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองด้วย

กฎหมายแยกคำถามว่า “ผู้ขอเป็นบิดาหรือไม่” ออกจากคำถามว่า “บิดาสมควรใช้อำนาจปกครองหรือไม่” มาตรา 1549 วรรคหนึ่ง ให้สิทธิแจ้งแก่เด็กหรือมารดาเด็ก “ไม่ว่าเด็กหรือมารดาเด็กจะคัดค้านการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรตามมาตรา ๑๕๔๘ หรือไม่” ในกรณีที่นายทะเบียนแจ้งการขอจดทะเบียนไปตามมาตรา 1548[3] มารดาจึงให้ความยินยอมให้บิดารับรองบุตรเพื่อประโยชน์ด้านสถานะ ชื่อสกุล และมรดกของเด็กได้ โดยยังสงวนข้อโต้แย้งเรื่องอำนาจปกครองไว้[4]

> **ตัวบท · ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๙**
>
> เมื่อนายทะเบียนได้แจ้งการขอจดทะเบียนขอรับเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายไปยังเด็กและมารดาเด็กตามมาตรา ๑๕๔๘ แล้ว ไม่ว่าเด็กหรือมารดาเด็กจะคัดค้านการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรตามมาตรา ๑๕๔๘ หรือไม่ ภายในกำหนดเวลาไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันแจ้งการขอจดทะเบียนถึงเด็กหรือมารดาเด็ก เด็กหรือมารดาเด็กอาจแจ้งให้นายทะเบียนจดบันทึกไว้ได้ว่าผู้ขอจดทะเบียน**ไม่สมควร เป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด**
>
> เมื่อได้มีคำแจ้งของเด็กหรือมารดาเด็กดังกล่าวในวรรคหนึ่งแล้ว แม้จะได้มีการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรตามมาตรา ๑๕๔๘ บิดาของเด็กก็ยังใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดตามที่เด็กหรือมารดาเด็กแจ้งว่าบิดาไม่สมควรเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองนั้นไม่ได้ **จนกว่าศาลจะพิพากษาให้บิดาของเด็กใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด** หรือกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่เด็กหรือมารดาเด็กแจ้งต่อนายทะเบียนว่าผู้ขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรไม่สมควรใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดนั้นได้ล่วงพ้นไปโดยเด็กหรือมารดาเด็กมิได้ร้องขอต่อศาลให้พิพากษาว่าผู้ขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรไม่เป็นผู้สมควรใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด



**บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด**
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

> ในคดีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรเป็นผู้ไม่สมควรใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด ศาลจะพิพากษาในคดีเดียวกันนั้นให้ผู้ใดเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือเป็นผู้ปกครองเพื่อการปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้

ผลของการแจ้งอยู่ในวรรคสอง แม้จะได้จดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรแล้ว บิดายังใช้อำนาจปกครองส่วนที่ถูกแจ้งไม่ได้ จนกว่าจะเกิดเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งในสองเหตุ เหตุแรกคือศาลพิพากษาให้บิดาใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด เหตุที่สองคือกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่เด็กหรือมารดาเด็กแจ้งต่อนายทะเบียนได้ล่วงพ้นไป โดยเด็กหรือมารดาเด็กมิได้ร้องขอต่อศาลให้พิพากษาว่าผู้ขอจดทะเบียนไม่สมควรใช้อำนาจปกครอง การแจ้งต่อนายทะเบียนจึงมีผลชั่วคราว ฝ่ายที่แจ้งต้องนำเรื่องไปสู่ศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันแจ้ง มิฉะนั้นข้อจำกัดสิ้นผลไปเอง

ระยะเวลาเก้าสิบวันในมาตรานี้มีสองช่วงซึ่งเริ่มนับต่างกัน ช่วงแรกนับแต่วันที่การแจ้งของนายทะเบียนถึงเด็กหรือมารดาเด็ก ใช้สำหรับการแจ้งต่อนายทะเบียน ช่วงที่สองนับแต่วันที่เด็กหรือมารดาเด็กแจ้งต่อนายทะเบียน ใช้สำหรับการร้องขอต่อศาล ฝ่ายมารดาที่ประสงค์จะสงวนข้อโต้แย้งเรื่องอำนาจปกครองจึงต้องจดวันที่ทั้งสองไว้ตั้งแต่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน

## การที่ศาลกำหนดผู้ใช้อำนาจปกครองตามมาตรา 1549 วรรคสาม และมาตรา 1551

ในคดีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรเป็นผู้ไม่สมควรใช้อำนาจปกครอง มาตรา 1549 วรรคสาม ให้ศาลพิพากษาในคดีเดียวกันให้ผู้ใดเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือเป็นผู้ปกครองเพื่อการปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดได้ และมาตรา 1551 นำหลักเดียวกันไปใช้ในคดีที่บิดานำคดีไปสู่ศาลหลังถูกคัดค้านว่าไม่ใช่บิดา

มาตรา 1551 ให้เด็กหรือมารดาเด็กขอในคดีที่ผู้ขอจดทะเบียนฟ้องขอให้ศาลพิพากษาว่าตนเป็นบิดาได้ว่า แม้ผู้ขอจะเป็นบิดาของเด็ก ก็เป็นผู้ไม่สมควรใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด[5] โครงสร้างนี้ทำให้เห็นว่ากฎหมายจัดความเหมาะสมของบิดาไว้ในเรื่องอำนาจปกครอง ผู้เขียนเห็นว่าข้อโต้แย้งว่าบิดาประพฤติไม่เหมาะสมจึงเป็นประเด็นตามมาตรา 1549 และมาตรา 1551 มากกว่าจะเป็นเหตุปฏิเสธสถานะบิดาตามมาตรา 1548

> **ตัวบท · ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๑**
>
> ในกรณีที่มีการคัดค้านว่าผู้ซึ่งขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรมิใช่บิดาของเด็ก เมื่อผู้ซึ่งขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรนำคดีไปสู่ศาลขอให้ศาลพิพากษาว่าผู้ขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรเป็นบิดาของเด็ก เด็กหรือมารดาเด็ก



บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

> จะขอให้ศาลพิพากษาในคดีเดียวกันนั้นก็ได้ว่า ผู้ขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตร**แม้จะเป็นบิดาของเด็ก ก็เป็นผู้ไม่สมควรใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด** ในกรณีเช่นว่านี้ให้นำความในวรรคสามของมาตรา ๑๕๔๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3785/2565 ให้บิดาจดทะเบียนรับผู้เยาว์เป็นบุตรได้ แล้วกำหนดผู้ใช้อำนาจปกครองและวิธีที่บิดาจะพบผู้เยาว์ในคดีเดียวกัน ส่วนคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5020/2561 ให้บิดาจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรได้ แม้เด็กเป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นและบิดามารดาโดยกำเนิดหมดอำนาจปกครองตามมาตรา 1598/28 วรรคหนึ่ง[6] การจดทะเบียนในคดีนั้นจึงไม่เปลี่ยนตัวผู้ใช้อำนาจปกครอง[7]

> คำวินิจฉัยของศาล · คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3785/2565[8]
>
> บิดายื่นคำร้องขอจดทะเบียนรับผู้เยาว์สามคนเป็นบุตร และขอรับผู้เยาว์ไปพักอาศัยอย่างน้อยเดือนละ 2 วัน มารดาคัดค้าน ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าผู้เยาว์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้อง ให้มารดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองแต่เพียงผู้เดียว และให้บิดาพบผู้เยาว์ได้ที่โรงเรียนในความดูแลของครู ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษแก้ให้บิดารับผู้เยาว์ไปพักอาศัยเดือนละ 2 วัน ศาลฎีกาวินิจฉัยประเด็นตามฎีกาของมารดาว่า เมื่อชั่งพฤติการณ์ของบิดา คืออาการซึมเศร้าที่ไม่ได้รับการรักษาต่อเนื่องและพฤติกรรมก้าวร้าวที่ใช้ความรุนแรง ให้บิดาพบผู้เยาว์ได้ที่โรงเรียนในความดูแลของครูและติดต่อสื่อสารได้ตามความเหมาะสม แทนการรับไปพักอาศัย นอกจากนี้ เมื่อศาลเห็นว่าผู้ร้องเป็นบิดา ก็ชอบที่จะพิพากษาให้ผู้ร้องไปจดทะเบียนรับผู้เยาว์เป็นบุตรตามมาตรา 1548 การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าผู้เยาว์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้องเป็นการพิพากษาเกินคำขอและขัดต่อบทบัญญัติ ศาลฎีกาแก้ให้ถูกต้องเองได้เพราะเป็นปัญหาความสงบเรียบร้อย โดยคงให้มารดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองแต่เพียงผู้เดียว
>
> > “เมื่อศาลชั้นต้นเห็นว่า ผู้ร้องเป็นบิดาของผู้เยาว์ทั้งสาม ก็ชอบที่จะพิพากษาให้ผู้ร้องไปจดทะเบียนรับผู้เยาว์ทั้งสามเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1548”

รายละเอียดเรื่องการเปลี่ยนตัวผู้ใช้อำนาจปกครองและค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรหลังบิดามารดาแยกกันอยู่อยู่ในบทความอำนาจปกครองบุตร



**บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด**
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

## ผู้ปกครองที่ศาลตั้งไว้ก่อนการจดทะเบียนตามมาตรา 1552

กรณีเด็กไม่มีมารดา หรือมารดาถูกถอนอำนาจปกครองและศาลได้ตั้งผู้อื่นเป็นผู้ปกครองไว้ก่อนมีการจดทะเบียน มาตรา 1552 ให้บิดาซึ่งจดทะเบียนแล้วร้องขอต่อศาลให้ถอนความเป็นผู้ปกครองและให้ตนเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองได้ ถ้าศาลเห็นว่าบิดาอาจใช้อำนาจปกครองเพื่อความผาสุกและประโยชน์ของเด็กได้ดียิ่งกว่าผู้ปกครอง ศาลจะมีคำสั่งถอนความเป็นผู้ปกครองและให้บิดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองก็ได้[9]

> ตัวบท · ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๒
>
> ในกรณีที่เด็กไม่มีมารดาหรือมีมารดาแต่มารดาถูกถอนอำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดและศาลได้ตั้งผู้อื่นเป็นผู้ปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดไว้ก่อนมีการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตร บิดาซึ่งจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายแล้วจะ**ร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งถอนความเป็นผู้ปกครอง**บางส่วน หรือทั้งหมดของผู้ปกครองและให้บิดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองก็ได้ ถ้าศาลเห็นว่าบิดาอาจใช้อำนาจปกครอง**เพื่อความผาสุกและประโยชน์ของเด็กได้ดียิ่งกว่าผู้ปกครอง** ศาลจะมีคำสั่งถอนความเป็นผู้ปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดของผู้ปกครองและให้บิดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองก็ได้

การจดทะเบียนจึงไม่ทำให้ผู้ปกครองที่ศาลตั้งไว้พ้นหน้าที่ไปโดยอัตโนมัติ บิดาต้องยื่นคำร้องขอ และแม้ศาลจะเห็นว่าบิดาอาจใช้อำนาจปกครองได้ดียิ่งกว่าผู้ปกครอง ถ้อยคำ “ก็ได้” ทำให้การมีคำสั่งเป็นดุลพินิจของศาล เกณฑ์ที่ตัวบทใช้คือความผาสุกและประโยชน์ของเด็ก มิใช่สิทธิของบิดาในฐานะบิดา

## ผลย้อนหลังถึงวันที่เด็กเกิดตามมาตรา 1557

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1557 ให้การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 1547[10] มีผลนับแต่วันที่เด็กเกิด โดยมีข้อจำกัดว่าจะอ้างเป็นเหตุเสื่อมสิทธิของบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตในระหว่างนั้นไม่ได้

มาตรา 1557 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 19) พ.ศ. 2551 บัญญัติว่า[11]

> ตัวบท · ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๗
>
> การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๕๔๗ ให้มีผล**นับแต่วันที่เด็กเกิด** แต่ทั้งนี้จะอ้างเป็นเหตุ**เสื่อมสิทธิของบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริต**ในระหว่างเวลาตั้งแต่เด็กเกิดจนถึงเวลาที่บิดามารดาได้สมรสกันหรือบิดาได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตรหรือศาลพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นบุตรไม่ได้



**บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด**
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

ผลย้อนหลังใช้กับทั้งสามกรณีของมาตรา 1547 เท่ากัน เด็กที่บิดาจดทะเบียนรับรองเมื่ออายุ 10 ปี ถือเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดามาตั้งแต่วันเกิด ข้อจำกัดท้ายมาตราคุ้มครองบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตในช่วงระหว่างวันเกิดถึงวันที่สถานะเกิดขึ้นจริง ตัวอย่างเช่นบุคคลภายนอกที่ทำนิติกรรมเกี่ยวกับเด็กกับมารดาในฐานะผู้ใช้อำนาจปกครองแต่ผู้เดียวในช่วงนั้น บิดาจะอ้างสถานะย้อนหลังของตนมาลบล้างสิทธิของบุคคลภายนอกผู้สุจริตนั้นไม่ได้

จุดสิ้นสุดของช่วงคุ้มครองบุคคลภายนอกตามตัวบทมีสามจุดตามกรณีที่สถานะเกิดขึ้น คือเวลาที่บิดามารดาได้สมรสกัน เวลาที่บิดาได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตร หรือเวลาที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นบุตร กรณีที่สถานะเกิดจากคำพิพากษา ช่วงคุ้มครองจึงยาวไปจนคำพิพากษาถึงที่สุด มิใช่เพียงวันที่ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษา

## การถอนการจดทะเบียนไม่ได้ และคดีของผู้มีส่วนได้เสียตามมาตรา 1554

มาตรา 1559 บัญญัติว่า “เมื่อได้จดทะเบียนเด็กเป็นบุตรแล้วจะถอนมิได้”[12] ส่วนมาตรา 1554 ให้ผู้มีส่วนได้เสียขอให้ศาลถอนการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรเพราะเหตุว่าผู้ขอให้จดทะเบียนนั้นมิใช่บิดา โดยต้องฟ้องภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้การจดทะเบียนนั้น และห้ามฟ้องเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันจดทะเบียน

ความแน่นอนของสถานะเป็นหลักที่กฎหมายยึดไว้หลังการจดทะเบียน บิดาที่เปลี่ยนใจภายหลัง หรือบิดากับมารดาที่ตกลงกันจะยกเลิก จึงถอนการจดทะเบียนด้วยเจตนาของตนไม่ได้ มาตรา 1554 บัญญัติว่า[13]

> ตัวบท · ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๔
>
> ผู้มีส่วนได้เสียจะขอให้ศาลถอนการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตร **เพราะเหตุว่าผู้ขอให้จดทะเบียนนั้นมิใช่บิดา** ก็ได้ แต่**ต้องฟ้องภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้การจดทะเบียนนั้น** อนึ่ง **ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันจดทะเบียน**

เหตุฟ้องมีเหตุเดียวคือความไม่เป็นบิดาทางข้อเท็จจริง ผู้มีส่วนได้เสีย เช่น ทายาทอื่นของผู้จดทะเบียน จึงต้องตัดสินใจภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้ถึงการจดทะเบียน กำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันจดทะเบียนเป็นเพดานที่ใช้แม้ผู้มีส่วนได้เสียจะยังไม่รู้

เมื่อศาลพิพากษาให้เพิกถอน พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช 2478 มาตรา 21 บัญญัติว่า “เมื่อมีการเพิกถอนการรับรองบุตร ให้นำมาตรา ๑๖ มาบังคับโดยอนุโลม”[14] และมาตรา 16 ให้ผู้มีส่วนได้เสียขอให้นายทะเบียนบันทึกไว้ในทะเบียนได้ โดยยื่นสำเนาคำพิพากษาอันถึงที่สุดที่รับรองว่าถูกต้องแล้วต่อนายทะเบียน[15] ส่วนกรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ใดเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมาย มาตรา 20 ให้ผู้มีส่วนได้เสียยื่นสำเนาคำพิพากษาอันถึงที่สุดซึ่งรับรองถูกต้องแล้วมาให้บันทึกในทะเบียนได้เช่นกัน[16]



บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

## สิทธิและหน้าที่ระหว่างบิดากับบุตรหลังการจดทะเบียน

เมื่อเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดาแล้ว สิทธิและหน้าที่ที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ผูกไว้กับฐานะบิดาและบุตรเกิดขึ้นครบ ได้แก่ สิทธิใช้ชื่อสกุลของบิดาตามมาตรา 1561 หน้าที่อุปการะเลี้ยงดูระหว่างบิดามารดากับบุตรตามมาตรา 1563 และมาตรา 1564 อำนาจปกครองตามมาตรา 1566 ถึงมาตรา 1569 และการเป็นทายาทโดยธรรมของกันและกันตามมาตรา 1629

มาตรา 1561 บัญญัติว่าบุตรมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของบิดา และในกรณีที่บิดาไม่ปรากฏ บุตรมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของมารดา[17] สิทธินี้เป็นสิทธิของบุตร ถ้อยคำไม่ได้กำหนดให้บุตรต้องเปลี่ยนชื่อสกุลเมื่อบิดาจดทะเบียน

หน้าที่อุปการะเลี้ยงดูมีทั้งฝ่ายบิดามารดาและฝ่ายบุตร มาตรา 1564 กำหนดให้บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ และจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เฉพาะผู้ทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองมิได้ ส่วนมาตรา 1563 กำหนดให้บุตรจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา[18][19] ค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างบิดามารดากับบุตรเรียกจากกันได้ตามมาตรา 1598/38 เมื่อฝ่ายที่ควรได้รับไม่ได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือได้รับไม่เพียงพอแก่อัตภาพ[20] การจดทะเบียนรับรองบุตรจึงเป็นทั้งการรับภาระของบิดาและการสร้างสิทธิของบิดาที่จะได้รับการอุปการะจากบุตรในวันข้างหน้า

> ตัวบท · ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๔
>
> บิดามารดาจำต้อง**อุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์**
>
> บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เฉพาะผู้ทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองมิได้

เนื้อหาของอำนาจปกครองที่บิดาได้รับร่วมกับมารดาอยู่ในมาตรา 1567 ซึ่งให้ผู้ใช้อำนาจปกครองมีสิทธิกำหนดที่อยู่ของบุตร ทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนหรือปรับพฤติกรรมภายในขอบเขตที่ตัวบทกำหนด ให้บุตรทำการงานตามสมควรแก่ความสามารถและฐานานุรูป และเรียกบุตรคืนจากบุคคลอื่นซึ่งกักบุตรไว้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย[21] และมาตรา 1569 ให้ผู้ใช้อำนาจปกครองเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของบุตร[22] บิดาซึ่งเลี้ยงดูเด็กอยู่จริงแต่ยังไม่ได้จดทะเบียนไม่มีฐานะตามกฎหมายที่จะทำการเหล่านี้แทนเด็ก

ด้านมรดก บุตรที่บิดาจดทะเบียนรับรองแล้วเป็นผู้สืบสันดานของบิดา ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมลำดับที่หนึ่งตามมาตรา 1629 (1) และบิดาเป็นทายาทโดยธรรมของบุตรในลำดับที่สองตามมาตรา 1629 (2)[23] รายละเอียดเรื่องส่วนแบ่งและกรณีบิดาไม่ได้จดทะเบียนอยู่ในหน้าบุตรนอกสมรสที่บิดารับรองแล้วกับสิทธิรับมรดกของบิดา



บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

## กฎหมายเปรียบเทียบ: ระยะเวลาโต้แย้งความเป็นบิดาตามประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน § 1600b

ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมัน (Bürgerliches Gesetzbuch หรือ BGB) § 1600b วรรค (1) ให้โต้แย้งความเป็นบิดาต่อศาล (Anfechtung คือการฟ้องโต้แย้งความเป็นบิดา) ได้ภายในสองปี โดยเริ่มนับเมื่อผู้มีสิทธิโต้แย้งรู้ถึงพฤติการณ์ที่แสดงว่าไม่ใช่บิดา และการมีความสัมพันธ์ทางสังคมและครอบครัว (sozial-familiäre Beziehung) ตาม § 1600 วรรค (3) ประโยคแรก ไม่เป็นเหตุให้ระยะเวลานั้นหยุดเดิน

เมื่อเทียบกับมาตรา 1554 ของไทย ทั้งสองระบบเริ่มนับระยะเวลาจากความรู้ของผู้ฟ้อง แต่สิ่งที่ต้องรู้ต่างกัน กฎหมายไทยนับแต่วันที่รู้การจดทะเบียน กฎหมายเยอรมันนับแต่วันที่รู้พฤติการณ์ที่แสดงว่าไม่ใช่บิดา และระยะเวลาของไทยสั้นกว่ามาก คือสามเดือน และมีเพดานสิบปีนับแต่วันจดทะเบียน ข้อสังเกตของผู้เขียนคือกฎหมายไทยให้น้ำหนักแก่ความแน่นอนของสถานะเด็กมากกว่า ส่วนกฎหมายเยอรมันเปิดเวลาให้ผู้ที่เพิ่งพบพฤติการณ์ขัดต่อความเป็นบิดาได้ตัดสินใจนานกว่า

## นิติเศรษฐศาสตร์: ความแน่นอนของสถานะและห้ามถอนตามมาตรา 1559

ผู้เขียนเห็นว่ามาตรา 1559 ที่ห้ามถอนการจดทะเบียน ประกอบกับกำหนดเวลาสามเดือนของมาตรา 1554 ทำหน้าที่เป็นกฎ (rule คือบรรทัดฐานที่กำหนดผลไว้ล่วงหน้าโดยไม่ให้ชั่งพฤติการณ์รายกรณี) ซึ่งตัดแรงจูงใจที่บิดาจะใช้การขู่ถอนสถานะเป็นเครื่องต่อรองกับมารดาหรือบุตรในภายหลัง

เมื่อสถานะถอนไม่ได้ บุคคลภายนอก สถานศึกษา และหน่วยงานที่ต้องอาศัยข้อมูลทะเบียนครอบครัวย่อมพึ่งพาทะเบียนได้โดยไม่ต้องตรวจซ้ำว่าบิดายังประสงค์จะคงสถานะไว้หรือไม่ ต้นทุนที่เกิดขึ้นตกอยู่แก่ผู้มีส่วนได้เสียที่ต้องฟ้องให้ทันกำหนด ซึ่งเป็นการเลือกของผู้ร่างกฎหมายว่าต้นทุนความไม่แน่นอนควรตกแก่ผู้ที่ต้องการเปลี่ยนสถานะ มิใช่แก่เด็ก ความเห็นในหัวข้อนี้เป็นการวิเคราะห์ของผู้เขียนจากโครงสร้างตัวบท มิใช่ข้อค้นพบเชิงประจักษ์

## คำถามที่พบบ่อยเรื่องผลของการจดทะเบียนรับรองบุตร

คำถามที่พบบ่อยในหัวข้อนี้เกี่ยวกับผลของการจดทะเบียนรับรองบุตรตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้แก่ อำนาจปกครองของบิดา การถอนการจดทะเบียน ผลย้อนหลัง และหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู



บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

## จดทะเบียนรับรองบุตรแล้ว บิดาได้อำนาจปกครองทันทีหรือไม่

โดยหลัก บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะอยู่ใต้อำนาจปกครองของบิดามารดาตามมาตรา 1566 บิดาที่จดทะเบียนแล้วจึงเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองร่วมกับมารดา ข้อยกเว้นอยู่ในมาตรา 1549 ถ้าเด็กหรือมารดาเด็กแจ้งนายทะเบียนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันแจ้งการขอจดทะเบียนถึงตนว่าผู้ขอไม่สมควรใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด บิดายังใช้อำนาจปกครองส่วนนั้นไม่ได้ จนกว่าศาลจะพิพากษาให้ใช้ได้ หรือจนกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันแจ้งจะล่วงพ้นไปโดยไม่มีการร้องขอต่อศาล

## จดทะเบียนรับรองบุตรแล้วถอนได้หรือไม่

บิดาจะถอนด้วยเจตนาของตน หรือบิดากับมารดาจะตกลงกันยกเลิก ไม่ได้ เพราะมาตรา 1559 ห้ามถอน คดีที่ศาลอาจพิพากษาให้ถอนได้มีประเภทเดียว คือคดีที่ผู้มีส่วนได้เสียฟ้องตามมาตรา 1554 โดยอ้างเหตุว่าผู้ขอจดทะเบียนมิใช่บิดา และต้องยื่นภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้ ไม่เกินสิบปีนับแต่วันจดทะเบียน

## การจดทะเบียนรับรองบุตรมีผลย้อนหลังหรือไม่

มีผลย้อนหลัง มาตรา 1557 ให้การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 1547 มีผลนับแต่วันที่เด็กเกิด แต่จะอ้างเป็นเหตุเสื่อมสิทธิของบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตในระหว่างเวลาตั้งแต่เด็กเกิดจนถึงเวลาที่บิดาได้จดทะเบียนไม่ได้

## มารดาให้ความยินยอมแล้ว ยังคัดค้านอำนาจปกครองของบิดาได้หรือไม่

ได้ มาตรา 1549 วรรคหนึ่ง ให้เด็กหรือมารดาเด็กแจ้งนายทะเบียนได้ไม่ว่าจะคัดค้านการจดทะเบียนตามมาตรา 1548 หรือไม่ เมื่อนายทะเบียนได้แจ้งการขอจดทะเบียนไปยังเด็กและมารดาเด็กแล้ว โดยต้องแจ้งภายในเก้าสิบวันนับแต่วันแจ้งการขอจดทะเบียนถึงตน และต้องร้องขอต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่แจ้งต่อนายทะเบียน

## บิดาที่จดทะเบียนรับรองบุตรแล้วต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรหรือไม่

ต้องอุปการะเลี้ยงดู มาตรา 1564 กำหนดให้บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ และฝ่ายที่ไม่ได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือได้รับไม่เพียงพอแก่อัตภาพเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูได้ตามมาตรา 1598/38

## ศาลตั้งผู้ปกครองไว้ก่อนแล้ว บิดาที่จดทะเบียนภายหลังเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองทันทีหรือไม่

ไม่ทันที มาตรา 1552 ให้บิดาร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งถอนความเป็นผู้ปกครองของผู้ปกครองและให้บิดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง ถ้าศาลเห็นว่าบิดาอาจใช้อำนาจปกครองเพื่อความผาสุกและประโยชน์ของเด็กได้ดียิ่งกว่าผู้ปกครอง ศาลจะมีคำสั่งเช่นนั้นก็ได้



บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

## แหล่งอ้างอิงต่างประเทศ

กฎหมายต่างประเทศในหน้านี้สำนักงานเปิดอ่านจากเว็บไซต์ทางการของกระทรวงยุติธรรมสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569 ข้อความภาษาไทยข้างต้นเป็นการสรุปความของสำนักงาน ไม่ใช่คำแปลทางการ

1. Bürgerliches Gesetzbuch (BGB) § 1600b Anfechtungsfristen (ระยะเวลาโต้แย้งความเป็นบิดา) (คัดเฉพาะวรรค (1)): “(1) Die Vaterschaft kann binnen zwei Jahren gerichtlich angefochten werden. Die Frist beginnt mit dem Zeitpunkt, in dem der Anfechtungsberechtigte von den Umständen erfährt, die gegen die Vaterschaft sprechen; das Vorliegen einer sozial-familiären Beziehung im Sinne des § 1600 Absatz 3 Satz 1 hindert den Lauf der Frist nicht.” ที่มา: https://www.gesetze-im-internet.de/bgb/_1600b.html เปิดอ่านเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

### ข้อมูลอ้างอิงของหน้านี้

**ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์** มาตรา 1546, 1547, 1548, 1549, 1551, 1552, 1554, 1557, 1559, 1561, 1563, 1564, 1566, 1567, 1569, 1598/28, 1598/38, 1629
ใช้บังคับแล้ว ถ้อยคำตามฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติมที่ฐานข้อมูลแสดง ณ วันที่ตรวจ · ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

**พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘** มาตรา 16, 20, 21
ใช้บังคับแล้ว ถ้อยคำตามฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติมที่ฐานข้อมูลแสดง ณ วันที่ตรวจ · ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

**คำพิพากษาศาลฎีกา** 5020/2561 · 3785/2565
เปิดอ่านบนระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา เมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

ถ้อยคำตัวบทฉบับเต็มและลิงก์แหล่งที่มาอยู่ในเชิงอรรถท้ายหน้า · ปรับปรุงหน้าเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

ข้อจำกัด: หน้านี้เป็นข้อมูลกฎหมายทั่วไป ผลของแต่ละคดีขึ้นกับข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และดุลพินิจของศาล ไม่ใช่ความเห็นทางกฎหมายสำหรับคดีใดคดีหนึ่ง และไม่ใช่คำรับรองผลของคดี

**ตัวบท** ถ้อยคำกฎหมายคัดคำต่อคำ **คำวินิจฉัยของศาล** สาระของคำพิพากษาศาลฎีกา **ความเห็นของสำนักงาน** การวิเคราะห์ของผู้เขียน

## เชิงอรรถและแหล่งที่มา

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๖ บัญญัติว่า “บุตรซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องอยู่ใต้อำนาจปกครองของบิดามารดา อำนาจปกครองอยู่กับบิดาหรือมารดาในกรณีดังต่อไปนี้ (๑) มารดาหรือบิดาตาย (๒) ไม่แน่นอนว่ามารดาหรือบิดามีชีวิตอยู่หรือตาย (๓) มารดาหรือบิดาถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ (๔) มารดาหรือบิดาต้องเข้ารักษาตัวในโรงพยาบาลเพราะจิตฟั่นเฟือน (๕) ศาลสั่งให้อำนาจปกครองอยู่กับบิดาหรือมารดา (๖) บิดาและมารดาตกลงกันตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้ตกลงกันได้”
   ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. มาตรา ๑๕๖๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569



**บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด**
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

2. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๖ บัญญัติว่า “เด็กเกิดจากหญิงที่มิได้มีการสมรสกับชาย ให้ถือว่าเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้น เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น”
ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๑ ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

3. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๘ บัญญัติว่า “บิดาจะจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของเด็กและมารดาเด็ก ในกรณีที่เด็กและมารดาเด็กไม่ได้มาให้ความยินยอมต่อหน้านายทะเบียนให้นายทะเบียนแจ้งการขอจดทะเบียนของบิดาไปยังเด็กและมารดาเด็ก ถ้าเด็กหรือมารดาเด็กไม่คัดค้านหรือไม่ให้ความยินยอมภายในหกสิบวันนับแต่การแจ้งนั้นถึงเด็กหรือมารดาเด็ก ให้สันนิษฐานว่าเด็กหรือมารดาเด็กไม่ให้ความยินยอม ถ้าเด็กหรือมารดาเด็กอยู่นอกประเทศไทยให้ขยายเวลานั้นเป็นหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ในกรณีที่เด็กหรือมารดาเด็กคัดค้านว่าผู้ขอจดทะเบียนไม่ใช่บิดา หรือไม่ให้ความยินยอมหรือไม่อาจให้ความยินยอมได้ การจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรต้องมีคำพิพากษาของศาล เมื่อศาลได้พิพากษาให้บิดาจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรได้ และบิดาได้นำคำพิพากษาไปขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนให้นายทะเบียนดำเนินการจดทะเบียนให้”
ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

4. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๙ บัญญัติว่า “เมื่อนายทะเบียนได้แจ้งการขอจดทะเบียนขอรับเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายไปยังเด็กและมารดาเด็กตามมาตรา ๑๕๔๘ แล้ว ไม่ว่าเด็กหรือมารดาเด็กจะคัดค้านการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรตามมาตรา ๑๕๔๘ หรือไม่ ภายในกำหนดเวลาไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันแจ้งการขอจดทะเบียนถึงเด็กหรือมารดาเด็ก เด็กหรือมารดาเด็กอาจแจ้งให้นายทะเบียนจดบันทึกไว้ได้ว่าผู้ขอจดทะเบียนไม่สมควร เป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด เมื่อได้มีคำแจ้งของเด็กหรือมารดาเด็กดังกล่าวในวรรคหนึ่งแล้ว แม้จะได้มีการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรตามมาตรา ๑๕๔๘ บิดาของเด็กก็ยังใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดตามที่เด็กหรือมารดาเด็กแจ้งว่าบิดาไม่สมควรเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองนั้นไม่ได้ จนกว่าศาลจะพิพากษาให้บิดาของเด็กใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด หรือกำหนดเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่เด็กหรือมารดาเด็กแจ้งต่อนายทะเบียนว่าผู้ขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรไม่สมควรใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดนั้นได้ล่วงพ้นไป โดยเด็กหรือมารดาเด็กมิได้ร้องขอต่อศาลให้พิพากษาว่าผู้ขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรไม่เป็นผู้สมควรใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด ในคดีที่ศาลพิพากษาว่าผู้ขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรเป็นผู้ไม่สมควรใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด ศาลจะพิพากษาในคดีเดียวกันนั้นให้ผู้ใดเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือเป็นผู้ปกครองเพื่อการปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดก็ได้”
ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

5. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๑ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการคัดค้านว่าผู้ซึ่งขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรมิใช่บิดาของเด็ก เมื่อผู้ซึ่งขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรนำคดีไปสู่ศาลขอให้ศาลพิพากษาว่าผู้ขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรเป็นบิดาของเด็ก เด็กหรือมารดาเด็กจะขอให้ศาลพิพากษาในคดีเดียวกันนั้นก็ได้ว่า ผู้ขอจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรแม้จะเป็นบิดาของเด็กก็เป็นผู้ไม่สมควรใช้อำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมด ในกรณีเช่นว่านี้ให้นำความในวรรคสามของมาตรา ๑๕๔๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”
ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

6. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๙๘/๒๘ บัญญัติว่า “บุตรบุญธรรมย่อมมีฐานะอย่างเดียวกับบุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้รับบุตรบุญธรรมนั้น แต่ไม่สูญสิทธิและหน้าที่ในครอบครัวที่ได้กำเนิดมา ในกรณีเช่นนี้ ให้บิดามารดาโดยกำเนิดหมดอำนาจปกครองนับแต่วันเวลาที่เด็กเป็นบุตรบุญธรรมแล้ว ให้นำบทบัญญัติในลักษณะ ๒ หมวด ๒ แห่งบรรพนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม”



**บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด**
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

7. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5020/2561 (ป.พ.พ. มาตรา 1548, 1627, 1629, 1598/28). ข้อความในคำพิพากษาฉบับย่อ: “คดีจึงมีปัญหาพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่าการไม่ให้ความยินยอมของจำเลยที่ 1 ผู้เป็นมารดามีเหตุอันสมควรหรือไม่ เพื่อประกอบการพิจารณาพิพากษาว่าสมควรให้โจทก์จดทะเบียนเด็กเป็นบุตรหรือไม่”
ที่มา ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (ค้นด้วยเลขคำพิพากษา) เปิดอ่านเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569 · ข้อจำกัด: ขณะศาลฎีกาพิจารณา เด็กอายุ 12 ปีเศษและเป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นแล้ว อำนาจปกครองจึงอยู่กับผู้รับบุตรบุญธรรมตามมาตรา 1598/28 ไม่ว่าจะจดทะเบียนหรือไม่ อ่านจากข้อความที่ระบบสืบค้นแสดง ผลของคดีผูกกับข้อเท็จจริงเฉพาะเรื่อง

8. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3785/2565 (ป.พ.พ. มาตรา 1548; ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5), 246, 252; พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวฯ พ.ศ. 2553 มาตรา 182/1 วรรคสอง). ข้อความในคำพิพากษาฉบับย่อ: “เมื่อศาลชั้นต้นเห็นว่า ผู้ร้องเป็นบิดาของผู้เยาว์ทั้งสาม ก็ชอบที่จะพิพากษาให้ผู้ร้องไปจดทะเบียนรับผู้เยาว์ทั้งสามเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1548”
ที่มา ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (ค้นด้วยเลขคำพิพากษา) เปิดอ่านเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569 · ข้อจำกัด: ข้อจำกัดเรื่องการพบบุตรเป็นดุลพินิจตามพฤติการณ์เฉพาะคดี อ่านจากข้อความที่ระบบสืบค้นแสดง ผลของคดีผูกกับข้อเท็จจริงเฉพาะเรื่อง

9. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๒ บัญญัติว่า “ในกรณีที่เด็กไม่มีมารดาหรือมีมารดาแต่มารดาถูกถอนอำนาจปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดและศาลได้ตั้งผู้อื่นเป็นผู้ปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดไว้ก่อนมีการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตร บิดาซึ่งจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายแล้วจะร้องขอต่อศาลให้มีคำสั่งถอนความเป็นผู้ปกครองบางส่วน หรือทั้งหมดของผู้ปกครองและให้บิดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองก็ได้ ถ้าศาลเห็นว่าบิดาอาจใช้อำนาจปกครองเพื่อความผาสุกและประโยชน์ของเด็กได้ดียิ่งกว่าผู้ปกครอง ศาลจะมีคำสั่งถอนความเป็นผู้ปกครองบางส่วนหรือทั้งหมดของผู้ปกครองและให้บิดาเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองก็ได้”
ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๓ ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

10. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๗ บัญญัติว่า “เด็กเกิดจากบิดามารดาที่มิได้สมรสกัน จะเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายต่อเมื่อบิดามารดาได้สมรสกันในภายหลังหรือบิดาได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตรหรือศาลพิพากษาว่าเป็นบุตร”
ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

11. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๗ บัญญัติว่า “การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๑๕๔๗ ให้มีผลนับแต่วันที่เด็กเกิด แต่ทั้งนี้จะอ้างเป็นเหตุเสื่อมสิทธิของบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริตในระหว่างเวลาตั้งแต่เด็กเกิดจนถึงเวลาที่บิดามารดาได้สมรสกันหรือบิดาได้จดทะเบียนว่าเป็นบุตรหรือศาลพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นบุตรไม่ได้”
ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๑ ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

12. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๙ บัญญัติว่า “เมื่อได้จดทะเบียนเด็กเป็นบุตรแล้วจะถอนมิได้”
ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569



**บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด**
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

13. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๔ บัญญัติว่า “ผู้มีส่วนได้เสียจะขอให้ศาลถอนการจดทะเบียนรับเด็กเป็นบุตรเพราะเหตุว่าผู้ขอให้จดทะเบียนนั้นมิใช่บิดาก็ได้ แต่ต้องฟ้องภายในสามเดือนนับแต่วันที่รู้การจดทะเบียนนั้น อนึ่ง ห้ามมิให้ฟ้องเมื่อพ้นสิบปีนับแต่วันจดทะเบียน”

ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

14. พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า “เมื่อมีการเพิกถอนการรับรองบุตร ให้นำมาตรา ๑๖ มาบังคับโดยอนุโลม”

ที่มา พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

15. พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ มาตรา ๑๖ บัญญัติว่า “เมื่อศาลได้พิพากษาให้เพิกถอนการสมรสหรือให้หย่ากันแล้ว ผู้มีส่วนได้เสียจะขอให้นายทะเบียนบันทึกไว้ในทะเบียนก็ได้ แต่ต้องยื่นสำเนาคำพิพากษาอันถึงที่สุดที่รับรองว่าถูกต้องแล้วต่อนายทะเบียน”

ที่มา พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

16. พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ มาตรา ๒๐ บัญญัติว่า “เมื่อศาลได้พิพากษาว่าผู้ใดเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายแล้ว ผู้มีส่วนได้เสียจะยื่นสำเนาคำพิพากษาอันถึงที่สุดซึ่งรับรองถูกต้องแล้ว มาให้บันทึกในทะเบียนก็ได้”

ที่มา พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พุทธศักราช ๒๔๗๘ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

17. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๑ บัญญัติว่า “บุตรมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของบิดา ในกรณีที่บิดาไม่ปรากฏ บุตรมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของมารดา”

ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

18. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๔ บัญญัติว่า “บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตรในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วแต่เฉพาะผู้ทุพพลภาพและหาเลี้ยงตนเองมิได้”

ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

19. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๓ บัญญัติว่า “บุตรจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา”

ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

20. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๙๘/๓๘ บัญญัติว่า “ค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างคู่สมรส หรือระหว่างบิดามารดากับบุตรนั้น ย่อมเรียกจากกันได้ในเมื่อฝ่ายที่ควรได้รับอุปการะเลี้ยงดูไม่ได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือได้รับการอุปการะเลี้ยงดูไม่เพียงพอแก่อัตภาพ ค่าอุปการะเลี้ยงดูนี้ศาลอาจให้เพียงใดหรือไม่ให้ก็ได้ โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้มีหน้าที่ต้องให้ ฐานะของผู้รับและพฤติการณ์แห่งกรณี”

ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. มาตรา ๑๕๙๘/๓๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๔) พ.ศ. ๒๕๖๗ ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569



**บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด**
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat

21. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๗ บัญญัติว่า “ผู้ใช้อำนาจปกครองมีสิทธิ (๑) กำหนดที่อยู่ของบุตร (๒) ทำโทษบุตรเพื่อว่ากล่าวสั่งสอนหรือปรับพฤติกรรม โดยต้องไม่เป็นการกระทำทารุณกรรมหรือทำร้ายด้วยความรุนแรงต่อร่างกายหรือจิตใจ หรือกระทำโดยมิชอบ (๓) ให้บุตรทำการงานตามสมควรแก่ความสามารถและฐานานุรูป (๔) เรียกบุตรคืนจากบุคคลอื่นซึ่งกักบุตรไว้โดยมิชอบด้วยกฎหมาย”
ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. มาตรา ๑๕๖๗ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๕) พ.ศ. ๒๕๖๘ ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

22. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๖๙ บัญญัติว่า “ผู้ใช้อำนาจปกครองเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของบุตรในกรณีที่บุตรถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ผู้ใช้อำนาจปกครองย่อมเป็นผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ แล้วแต่กรณี”
ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569

23. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๖๒๙ บัญญัติว่า “ทายาทโดยธรรมมีหกลำดับเท่านั้น และภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๖๓๐ วรรคสอง แต่ละลำดับมีสิทธิได้รับมรดกก่อนหลังดังต่อไปนี้ คือ (๑) ผู้สืบสันดาน (๒) บิดามารดา (๓) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน (๔) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน (๕) ปู่ ย่า ตา ยาย (๖) ลุง ป้า น้า อา คู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่นั้นก็เป็นทายาทโดยธรรม ภายใต้บังคับของบทบัญญัติพิเศษแห่งมาตรา ๑๖๓๕”
ที่มา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับรวมแก้ไขเพิ่มเติม · ฐานข้อมูลกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (searchlaw.ocs.go.th) ฉบับปรับปรุงล่าสุด. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2569



**บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด**
เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์
เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240 โทรศัพท์ 081 654 5922
contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com

LINE WhatsApp WeChat